“We moeten anders gaan denken en anders gaan doen”

Jan Pieter Lokker over bestuur, balans en biodiversiteit

29 oktober 2025



Na een kort avontuur in het onderwijs besloot Jan Pieter Lokker het roer om te gooien. Hij reisde een jaar door de Amerika’s, studeerde vervolgens geschiedenis en groeide uit tot een ervaren bestuurder. Met ruim twintig jaar onderwijservaring, een periode als gedeputeerde en meerdere burgemeesterschappen, leidt hij nu al meer dan 9 jaar met visie en betrokkenheid de Faunabeheereenheid Noord-Holland.

Van onderwijs naar openbaar bestuur

Na een korte start in het onderwijs besloot Jan Pieter Lokker dat het tijd was voor een andere ervaring. Hij pakte zijn rugzak en reisde een jaar door Noord-, Midden- en Zuid-Amerika, eindigend in Paramaribo. Terug in Nederland schreef hij zich in aan de Universiteit Utrecht voor de studie geschiedenis, die hij combineerde met invalwerk op een basisschool en later een docentschap aan een pedagogische academie.

“Ik heb meer dan twintig jaar met veel plezier de lessen geschiedenis en staatsinrichting gegeven,” vertelt hij. Na het onderwijs stapte hij over naar het openbaar bestuur. Hij werd gedeputeerde in de provincie Utrecht en later burgemeester (wnd) van meerdere gemeenten, waaronder Bodegraven, Noordwijk, Vijfheerenlanden en Zoetermeer. “Het burgemeesterschap beviel me bijzonder goed. Geen winkeloppasser, maar direct aan de slag en voor de gemeenschap dingen voor elkaar krijgen, samen met wethouders, raad en ambtenaren.

Een rol in natuurbeheer

Zijn betrokkenheid bij natuur in brede zin begon toen hij door de minister werd gevraagd voorzitter te worden van de commissie die verantwoordelijk was voor de subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer (SNL). “Subsidies worden pas verleend als natuur beherende organisaties en particulieren aan de, deels Europese, eisen van een goede inrichting en dito beheer voldoen, waarna zijn een certificaat ontvingen.” Daarnaast werd hij bestuurslid van de Nationale Databank Flora en Fauna, die nu evolueert naar het Nationaal Natuur Register, onderdeel van de Omgevingswet.

Lokker is uitgesproken over de manier waarop de mens met natuur omgaat: “We zijn verleerd om met de natuur te leven. We denken dat we alles naar onze hand kunnen zetten, maar uiteindelijk delven we daarbij het onderspit. De natuur zal blijken sterker te zijn dan de mens.”

Balans tussen soorten en schade

Volgens Lokker opereert de FBE precies op het snijvlak van mens en natuur. “Een aantal dieren, zoals ganzen en damherten, is in een aantal gebieden explosief gegroeid, terwijl hun leefgebied niet is meegegroeid. Dat leidt tot overbegrazing en schade, zowel aan natuur als aan landbouw. De FBE moet de balans vinden: beschermen waar nodig, ingrijpen waar noodzakelijk.”

De begrippen ‘schadebestrijding’ en ‘een gunstige staat van instandhouding van soorten’ staan centraal. “We weten nu goed hoeveel ganzen of reeën een gebied aankan. Als dat aantal wordt overschreden, moeten we handelen - voor het behoud van de soort én om schade te beperken.”

Nationale en regionale samenwerking en het Ganzenplan

Omdat ganzen zich niets van provinciegrenzen aantrekken, is samenwerking onmisbaar. Lokker: “We hebben in Noord-Holland het initiatief genomen voor een interprovinciaal ganzenplan. Dat leidde tot samenwerking met Flevoland, Utrecht, Zeeland en Zuid-Holland. Met een gedeelde gegevensbasis op basis van wetenschappelijke kennis en ervaring zijn provincies in staat hun beleid goed te onderbouwen en kunnen FBE-plannen ook juridisch standhouden.”

Tegelijkertijd merkt hij dat samenwerking tussen provincies lastig blijft. “Elke provincie heeft bijvoorbeeld een eigen koers om beleid uit te voeren. De ene provincie zet vooral in op verjagen, terwijl een andere provincie vooral wil inzetten op afschot. Maar ganzen trekken zich niets van provinciegrenzen aan, dus moeten we nu echt over onze eigen muren heen durven kijken. Noord-Holland doet dat ook.”

Een sterk bureau als fundament

Lokker noemt de versterking van het FBE-bureau een sleutel tot succes. “We hebben veel geïnvesteerd in het bijeen brengen van medewerkers met veel kennis w.o. ecologen, juristen en dataspecialisten. Medewerkers krijgen de ruimte om zich te ontwikkelen, een opleiding te volgen en internationale kennis op te halen.”



Dat stimuleert tevens innovaties. Een voorbeeld is de ontwikkeling van FaunaSpot, een mobiele app waarmee jagers hun afschot en andere beheermaatregelen kunnen registreren.
"Daardoor is op basis van precieze data het faunabeheer veel transparanter, beter controleerbaar en dus betrouwbaarder geworden. En het mooie is: de meeste jagers zijn er enthousiast over."

Een onafhankelijk voorzitter met een lerende houding

Als onafhankelijk voorzitter benadrukt Lokker dat hij geen ecoloog of jager is. "Ik weet nergens echt iets van op dit vlak," zegt hij met een knipoog. "Ik stel me lerend op en wil ook precies weten welke belangen er spelen."

Hij ziet het als zijn taak om de vaak tegengestelde belangen aan tafel te houden en te zorgen dat deze in de bestuursvergaderingen tot hun recht komen. "Het mag knetteren, maar je moet wel het gesprek met elkaar blijven voeren. Onafhankelijkheid als voorzitter betekent dus niet dat je op afstand staat, maar juist nabijheid en betrokkenheid toont."

Ruimte voor diversiteit, inclusief ethiek

In het kader van alle relevante belangen aan tafel te hebben was ook het aantrekken van de Utrechtse hoogleraar Frank Meijboom. "Als wetenschapper brengt hij o.a. de ethische aspecten van dierenwelzijn in en versterkt zodoende de kwaliteit van onze besluitvorming." Volgens Lokker helpt een breder perspectief bovendien om het maatschappelijk draagvlak van onze beheerplannen groter te maken."

Professionele plannen vereisen professioneel beheer

Volgens Lokker vereisen professionele plannen ook een professionele uitvoering van beheer. Lokker vindt daarom dat de huidige manier van uitvoering van faunabeheer beter kan. "Voor schadebestrijding aan landbouwgewassen en natuur hebben we jagers nodig. In veruit de meeste gevallen zijn het professionals, maar de organisatie kan efficiënter en effectiever. Mijn kernboodschap is: samenwerking! Zoals we in ons bestuur, waarin alle belangen zijn vertegenwoordigd, op een goede manier samenwerken om beheerplannen te maken, zal ook in de praktijk van de uitvoering moeten worden samengewerkt. Dat betekent concreet afspraken maken over doel en middelen. Dit kan het beste per gebied gedaan worden, omdat niet overal dezelfde problematiek is. Het betekent ook dat binnen een bepaald gebied Wildbeheereenheden (WBE's) (meer) moeten samenwerken om de beheerdoelen te halen. De FBE is de aangewezen organisatie om de uitvoering te coördineren en regie te voeren."

De toekomst van de FBE

"De FBE zal een blijvende rol spelen bij het in balans brengen van het samenspel tussen landbouw- en natuurontwikkeling. Daarom zal de komende jaren in het teken blijven staan van vernieuwing en samenwerking tussen belanghebbende partijen in het veld. De Europese doelen voor natuur worden bovendien steeds dwingender, dus zal ook de politiek forse stappen moeten zetten.", aldus Lokker. "De FBE heeft een professioneel bureau met relevante expertises en een sterk bestuur dat investeert in relaties, in vertrouwen, en gelooft in gedeeld eigenaarschap van besluiten."

Tot slot

"Samenwerken doe je niet alleen. Het gaat er niet om wie de baas is, maar of we in staat zijn om gezamenlijk de problemen de baas te worden. Verantwoordelijkheid durven nemen voor lastige besluiten, vanuit het besef dat de mens onderdeel is van de natuur. "